
HET WEEKVOORUITZICHT – W25

Geopolitiek neemt regie over

ECONOMIE

Netcongestie, stikstof, energiekosten. Onderwerpen die de industrie in het algemeen hoofdbrekens kost. Het gevolg: fabriekssluitingen en afgeblazen investeringen. Zelfs de groeibriljant van de Nederlandse economie, de Rotterdamse haven, begint scheurtjes te vertonen. Met de val van het kabinet zal het nog langer duren voordat er een oplossing komt voor deze onderwerpen. En tot die tijd neemt de onzekerheid toe. De laatste bittere pil voor de Rotterdamse haven was het bericht dat een Fins concern bekend maakte te stoppen met de bouw van een raffinaderij voor biobrandstoffen in de Rotterdamse haven. Eerder al lieten twee Amerikaanse chemiebedrijven, Tronox en LyonellBasell, weten dat ze fabrieken in de Rotterdamse haven gaan sluiten. Na de plasticfabriek Indorama en de raffinaderij van Gunvor de volgende aderlating. Samengevat is het lastig om de oude, fossiele industrie te behouden en te verduurzamen, en anderzijds moeilijk om nieuwe groene industrie aan te trekken. In de Verenigde Staten kwam de Federal Reserve (FED) bijeen om de nieuwste economische gegevens te beoordelen. De centrale vraag daar is nog steeds of de werkwijze van de Amerikaanse president de groei van de economie in de komende maanden zal vertragen. Duidelijk is dat de Amerikaanse detailhandelsverkoop in mei met 0,9% zijn gedaald. Dat is meer dan de 0,7% die verwacht werd. Opvallend is dat het sentiment onder huizenbouwers daalde naar het laagste punt in tweeënhalf jaar. Dit als gevolg van de zwakke vraag onder kopers en hoge financieringskosten. Prijzen stijgen nog wel maar de FED probeert het tempo van de prijsstijgingen terug te brengen tot 2%. De definitieve tariefplannen van de Amerikaanse president blijven onduidelijk. In woorden zijn veel handelsovereenkomsten gesloten, maar in daden nog heel weinig ondertekend. De aanhoudende vijandelijkheden tussen Iran en Israël en intussen ook de Verenigde Staten worden een stuwende factor voor de olieprijs wat zeker gevolgen heeft voor prijzen en rentes. Het rentebesluit van de Federal Reserve was onveranderd. Dat is in strijd met de wens van de Amerikaanse president die de leenkosten wil verlagen.

OLIE

Met de toetreding van de Verenigde Staten in het Iran-Israël conflict neemt de dreiging rondom de

olievoorziening ook toe. De wereld heeft de blik nu gericht op de Straat van Hormuz, een kritiek wereldwijd schakelpunt voor het transport van ruwe olie. De Israëlische aanvallen op Iraanse nucleaire sites en militaire leiders leidde tot een reactie van Iran. Raketten werden over en weer afgevuurd en de Iron Dome, het raketafweersysteem van Israël, zou burgers en energie-infrastructuur moeten beschermen. Het is angstaanjagend dat beide partijen het gemunt hebben op de energie-infrastructuur. Want als het Iraanse Kharg Island, een belangrijke terminal en handelsknooppunt voor ruwe olie die 90% van de Iraanse export van ruwe olie verwerkt, het doelwit wordt kan aan de andere kant oliefaciliteiten in buurland Irak aangevallen worden. En dat is na Saoedi-Arabië de grootste olieproducent van de OPEC. Maar de grootste angst van de oliemarkt is een verstoring van de aanvoer via de Straat van Hormuz. Want dat is 's-werelds meest vitale vaarroute voor ruwe olie waar dagelijks meer dan 20 miljoen vaten ruwe olie passeren. En zeker nu de Verenigde Staten een doelgerichte aanval op nucleaire installaties van Iran hebben uitgevoerd lijkt het een kwestie van tijd dat de Straat van Hormuz deel gaat uitmaken van de vijandigheden. Iran zou deze route kunnen gaan afsluiten. Scheepseigenaren sorteren daar al op voor door nieuwe contracten om naar de Perzische Golf te varen af te wijzen. Aan de Perzische Golf liggen veel landen die olie en LNG produceren. Als dat moet worden vervoerd naar onder meer Europa, de Verenigde Staten, of Azië, dan gaat dat per schip door de Straat van Hormuz. Het gaat om transporten voor olie en LNG uit Saoedi-Arabië, Koeweit, Irak, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten. De geopolitieke onrust zorgde in eerste instantie voor olieprijsen van \$76. Het geheel of gedeeltelijk afsluiten van de Straat van Hormuz zou het doorstijgen van de olieprijs betekenen. Inschattingen leidden naar \$130 per vat. De verzekeringssector heeft inmiddels de premies voor schepen die door de Straat van Hormuz varen flink verhoogd.

HET WEER

Na een aantal dagen van flinke warmte begint de nieuwe week met zon, maar met kans op een regen- of onweersbui. Dat geldt ook voor dinsdag. Daarna wordt het weer warm maar op donderdag komen er weer buien en wat lagere temperaturen. Na deze tussenweek zal het weer droog zijn

met zonnige perioden en temperaturen boven het langjarig gemiddelde.

KOLEN

De kolenprijs veranderde afgelopen week behoorlijk. De week eindigde op €112,36. Die stijging komt niet zo zeer van de fundamentals maar vanuit de olieprijs. Er zijn geen grote veranderingen op het gebied van aanvoer en weer en dus zijn de geopolitieke spanningen op dit moment de belangrijkste aanjager voor kolen. Voeding dus vanuit de toenemende bezorgdheid over een verdere escalatie tussen de Verenigde Staten, Israël en Iran.

GAS

Natuurlijk reageert het hele energiecomplex op de gebeurtenissen in het Midden-Oosten. De gasprijzen stegen afgelopen week al en dat zal ook deze week het geval zijn. Afgelopen week heeft Israël twee van zijn grootste gasvelden stilgelegd en blijft er nog maar één over. De export naar Egypte daalde, waardoor Egypte de gaslevering aan sommige industriële consumenten stopzette te midden van brandstoftekorten. Ook Iran heeft de gasproductie in 's werelds grootste gasveld gedeeltelijk stilgelegd nadat een Israëlische aanval die daar brand veroorzaakte. Iran deelt het South Pars gasveld met Qatar. Iran produceert ongeveer 275 bcm gas per jaar. Dat is ongeveer 6,5% van de wereldwijde gasproductie. Ze gebruiken dit gas in eigen land omdat het geen gas kan exporteren vanwege sancties. Als gevolg van de verminderde gastoevoer is Egypte op zoek naar alternatieve energiebronnen om stroomuitval in het land te voorkomen. Daartoe behoort de extra import van stookolie. Er zijn ook gesprekken met Qatar over langetermijncontracten voor gasleveringen. Het actuele onderhoud in Noorwegen neemt wat af waardoor meer gas geleverd moet kunnen worden. Als het aan Brussel ligt komt er een Europees invoerverbod voor gas uit Rusland. Hongarije en Slowakije voelen er niets voor om de gasbanden met Rusland door te knippen. Door hun ligging ver van zee kunnen ze minder makkelijk vloeibaar gas importeren als alternatief voor gas uit Rusland. Er is een gekwalificeerde meerderheid nodig om het voorstel goed te keuren; 15 van de 27 lidstaten moeten voorstemmen. Echter dan moet minstens 65% van de EU-bevolking vertegenwoordigd zijn.

POWER

De energieprijzen veranderden afgelopen week niet zo veel. Er was geen grote verandering in de weersvoorspellingen en de zonneproductie was naar verwachting sterk boven normaal. De zorgen over Franse nucleaire betrouwbaarheid houden aan, maar er is nog geen bevestiging dat het corrosieprobleem op meerdere plekken voorkomt. Door een hogere voorspelling van windenergie dempten de prijzen wat. Deze hogere voorspelling geldt ook voor deze week. De zonne-energieproductie is naar beneden bijgesteld. Al met al leidde dit tot een bijna halvering van de EPEX-uurprijzen.

EMISSIONS

Hogere productie door zon en wind hebben de koolstofprijzen doen dalen afgelopen week. De week sloot af op \$72,27. Vanuit fundamenteel oogpunt wordt koolstof niet beïnvloed door het conflict in het Midden-Oosten en daarom zou het kunnen loskoppelen van de prijsbeweging in de gasmarkt.

OUTLOOK

GAS

MINDER ZON, MEER WIND

De hevige warmte is deze week even weg en maakt plaats voor regen en bewolking. Daarmee zal de zonproductie dalen maar neemt de windproductie toe. Op zich zou dat een daling van de EPEX prijzen betekenen. De termijnprijzen houden de geopolitieke gebeurtenissen scherp in de gaten en de dreiging rondom de Straat van Hormuz zal zichtbaar zijn in de prijsontwikkeling. Cal 26 baseload handelt op 38,11 €/MWh. De spotmarkt (TTF) handelt op 23 juni 2025 op 40,28 €/MWh.

POWER

GEOPOLITIEK NEEMT REGIE OVER

Nu de temperaturen wat gaan dalen en de problemen in Frankrijk onder controle lijken te zijn zou een daling mogelijk worden. Echter de gebeurtenissen in het Midden Oosten stuwt het hele energiecomplex omhoog. Cal 26 baseload handelt op 88,36 €/MWh. De spotmarkt (EPEX) handelt op 23 juni 2025 op 41,76 €/MWh.